

## UITSPRAAK VAN DE TUCHTCOMMISSIE

Kamer : Tucht  
Leden van de kamer  
(kamervoorzitter) : mr. R.M. Maanicus  
(lid) : mr. A. Eichperger  
(lid) : mr. D.J. Bender  
Zaaknummer : T 2020015/2020-33-02

In de zaak van:

### 1. Meldsters

[meldster 1]  
[meldster 2]  
[meldster 3]  
[meldster 4]  
[meldster 5]

### 2. Aanklager

mr. J.B. Develing, namens de Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie (hierna: KNGU).

### 3. Betrokkene

[Betrokkene], [adres en woonplaats].

### 4. De procedure

- Op 11 december 2020 heeft de aanklager namens de KNGU tegen [betrokkene] (hierna: [betrokkene]) aangifte gedaan van overtreding van het Algemeen tuchtreglement 2020.
- Voorafgaand aan de aangifte heeft de aanklager een onderzoek laten uitvoeren door de onderzoekscommissie van het ISR, waarbij afzonderlijk is gesproken met [meldster 1] (hierna: [meldster 1]), [meldster 2] (hierna: [meldster 2]), [meldster 3] (hierna: [meldster 3]), [meldster 4] (hierna: [meldster 4]), [meldster 5] (hierna: [meldster 5]), [betrokkene], [getuige 1] [functie] bij [organisatie], hierna: [getuige 1]) en [getuige 2] ([hoedanigheid], hierna: [getuige 2]). Van de gesprekken zijn gespreksverslagen gemaakt. Deze gespreksverslagen zijn aan de geïnterviewden gestuurd en door hen van commentaar voorzien. Daarnaast bevindt zich in het dossier een ingezonden brief van [getuige 3], [functie] bij [naam club] (hierna: [getuige 3]).
- Op 4 februari 2021 heeft [betrokkene] een verweerschrift ingediend. Hij heeft daarbij drie getuigenverklaringen ingebracht en verzocht om deze getuigen – [getuige 4] (hierna: [getuige 4]), [getuige 5] (hierna: [getuige 5]) en [getuige 6] (hierna: [getuige 6]) – tijdens de mondelinge behandeling te laten horen. Het verweerschrift van [betrokkene] bevat ook een formeel verweer met betrekking tot verjaring.
- De tuchtcommissie heeft de aanklager gevraagd om te reageren op het formele verweer dat door [betrokkene] was aangevoerd. De aanklager heeft zijn reactie op 18 februari 2021 ingediend bij de tuchtcommissie.
- Op 22 maart 2021 heeft de tuchtcommissie een tweede (aanvullend/vervangend) gespreksverslag van [meldster 5] ontvangen.

- Op 23 maart 2021 heeft de mondelinge behandeling van de zaak plaatsgevonden. Daarbij waren aanwezig: [betrokkene], bijgestaan door zijn advocaat mr. F. de Weger en vergezeld door enkele toehoorders, de drie door [betrokkene] opgeroepen getuigen [getuige 4], [getuige 5] en [getuige 6], de aanklager mr. J.B. Develing en mr. P.J. Helgering, mevrouw M. van der Plas (directeur van de KNGU) en meldsters [meldster 1], [meldster 2], [meldster 3], [meldster 4] en [meldster 5] als toehoorders. Van de mondelinge behandeling zijn aantekeningen gemaakt door de juridisch secretaris.

## **5. Ontvankelijkheid**

*[betrokkene]*

- 5.1.1. Primair stelt [betrokkene] zich op het standpunt dat de aanklager niet ontvankelijk is omdat de beschuldigingen waar de aanklager de aangifte op baseert betrekking hebben op een periode die, gerekend vanaf de datum aangifte, langer dan vijf jaar geleden is. Hiertoe beroept [betrokkene] zich primair op artikel 5 van de Code of Discipline van de Fédération Internationale de Gymnastique (hierna: FIG Code) waarin een 'verjaringstermijn' van 5 jaar is opgenomen voor de overtredingen die in deze zaak aan de orde zijn. De FIG Code is van toepassing op haar leden, waaronder de KNGU. Dat betekent dat de KNGU met deze termijn, alhoewel het geen formele verjaringstermijn in de zin van de wet is, rekening dient te houden. Dat is zeker het geval nu het nieuwe Tuchtreglement van 2020 geen verjaringstermijn meer bevat terwijl de tuchtcommissie volgens het Tuchtreglement van 2015 aangiftes van overtredingen ouder dan zes maanden niet in behandeling nam.
- 5.1.2. [betrokkene] beroept zich daarnaast op artikel 27 van het huidige Tuchtreglement. Daarin staat dat voor toepassing van het huidige Tuchtreglement moet worden gekeken naar het tijdstip van aangifte, maar dat dit anders ligt wanneer de nieuwe bepalingen een onevenredige uitwerking hebben op de rechten en plichten van de gedaagde. [betrokkene] meent dat het in strijd is met een goede en eerlijke procesorde dat hij geen beroep meer kan doen op de zes maanden termijn uit het Tuchtreglement uit 2015, terwijl dit reglement tot 30 juli 2020 heeft gegolden, het onderzoek naar hem is gestart in de zomer van 2020 en de aangifte is gedaan in december van dat jaar. Tot slot heeft [betrokkene] nog aangevoerd dat de KNGU de wijziging van het Tuchtreglement niet aan haar leden heeft gecommuniceerd.

*Aanklager*

- 5.2. De aanklager heeft hiertegen aangevoerd dat de overtredingen waar [betrokkene] van beschuldigd wordt, zich hebben voorgedaan op nationaal niveau en dat daarom de regels van de nationale bond en daarmee het Tuchtreglement van het ISR van toepassing zijn. Volgens de aanklager heeft een nationale bond, ook al is zij aangesloten bij de FIG, steeds de mogelijkheid om zelf (aanvullende) regels te stellen voor situaties die zich voordoen binnen het lidmaatschapsverband van de betreffende bond. Er is volgens de aanklager bewust voor gekozen om geen verjaringstermijn op te nemen in het nieuwe Tuchtreglement, omdat de ervaring heeft geleerd dat veel sporters pas na een lange(re) periode aangifte durven doen van overtredingen die tegen hen zijn begaan. Om te voorkomen dat zaken verjaren, is het artikel over verjaring uit het Tuchtreglement verwijderd.

### *Oordeel tuchtcommissie*

- 5.3 Vast staat dat de incidenten waar de meldingen betrekking op hebben dateren van voor 2012 en, gerekend van de datum van de aangifte, dus ouder zijn dan 5 jaar. Het toepasselijke Tuchtreglement van 30 juli 2020 kent geen verjaringstermijn. De onderhavige zaken hebben zich afgespeeld binnen de nationale omgeving en vallen dus in beginsel onder de nationale regelgeving: in dit geval het Tuchtreglement van juli 2020. De omstandigheid dat de FIG Code een ‘verjaringstermijn’ van 5 jaar kent maakt dat niet anders. Het is aan de nationale bonden om zelf regels op te stellen; daar valt ook het wel of niet opnemen van een verjaringstermijn onder. Ook het feit dat in een vorige editie van het Tuchtreglement wel een verjaringstermijn was opgenomen en de wijziging op dit punt – volgens [betrokkene] – niet regelmatig zou zijn doorgevoerd, maakt niet dat het Tuchtreglement niet van toepassing is. Het beroep van [betrokkene] op artikel 27 van het Tuchtreglement kan evenmin tot die conclusie leiden. [betrokkene] heeft weliswaar aangevoerd dat hij door de nieuwe bepalingen uit het Tuchtreglement 2020 wordt benadeeld, maar heeft niet uitgelegd waarom dat in zijn specifieke geval een onevenredige uitwerking op zijn rechten en plichten heeft. Ten slotte staat vast dat het nieuwe Tuchtreglement op 30 juli 2020 op de website van het ISR is gepubliceerd, waardoor -conform het bepaalde in de statuten van het ISR- het Tuchtreglement op die dag in werking is getreden.
- Gelet hierop zal het beroep op verjaring worden verworpen en is de aanklager ontvankelijk.

## **6. De aangifte en het verweer**

- 6.1. De aanklager heeft aangifte tegen [betrokkene] gedaan van het iemand bespotten vanwege uiterlijk of gedrag (artikel 4 lid 2 onder c van het Tuchtreglement) en van psychische of emotionele mishandeling (artikel 4 lid 2 onder g van het Tuchtreglement). De aanklager baseert de aangifte op de verklaringen van [meldster 1], [meldster 2], [meldster 5], [meldster 3] en [meldster 4]. In de aangifte concretiseert de aanklager de beschuldigingen onder de kopjes ‘negeren en blessures’ en ‘ongewenste opmerkingen’.

### *Negeren en blessures*

- 6.2. Onder het kopje ‘negeren en blessures’ voert de aanklager aan dat er onder de turnsters een angstcultuur heerste voor wat betreft het aangeven van blessures. Zodra een turnster geblesseerd was, was zij niet langer interessant voor [betrokkene], werd er door hem geen aandacht meer aan haar besteed en werd zij genegeerd. [betrokkene] had voornamelijk oog voor de sporters waarmee hij iets kon bereiken. Daarnaast had [betrokkene] onvoldoende aandacht voor zijn pupillen na een val of een ander pijnlijk incident en reageerde hij voornamelijk afkeurend. Door zo te handelen heeft [betrokkene] onvoldoende uitvoering gegeven aan zijn verantwoordelijkheid als trainer van jeugdige turnsters en heeft hij onvoldoende open gestaan voor meldingen van zijn pupillen.
- 6.3. [betrokkene] herkent zich niet in dat geschetste beeld en betreurt het dat zijn pupillen dit kennelijk zo hebben ervaren. Ook de door [betrokkene] tijdens de mondelinge behandeling gehoorde getuigen [getuige 4], [getuige 6] en [getuige 5] herkennen het door de aanklager opgevoerde beeld niet. Deze getuigen zijn allen vol lof over de inzet, betrokkenheid en vakbekwaamheid van [betrokkene]. In ieder geval staat voor de gehoorde getuigen vast, zoals ook [getuige 1], [getuige 2] en [getuige 3] in hun verklaringen naar voren brengen, dat het nooit de intentie van [betrokkene] was in welke zin dan ook zijn pupillen te beschadigen.

#### *Ongewenste opmerkingen*

- 6.4. Onder het kopje 'ongewenste opmerkingen' voert de aanklager aan dat [betrokkene] ongewenste opmerkingen maakte over het gedrag van zijn pupillen of de status die zij hadden. Daarnaast schold hij hen regelmatig uit. Zo zou [meldster 1] door [betrokkene] zijn weggezet als 'het moeilijkste meisje van Nederland' en zou hij onder meer hebben gezegd dat zij niet genoeg deed en niet serieus genoeg was. Daarnaast zou [meldster 4] door [betrokkene] zijn uitgemaakt voor schizofreen. Ten slotte zouden [meldster 1] en [meldster 4] na een incident tijdens een trainingskamp zijn uitgescholden voor slet.
- 6.5. [betrokkene] ontkent de beschuldigingen uitdrukkelijk. Ook de door [betrokkene] gehoorde getuigen verklaren dat zij [betrokkene] niet in het geschetste beeld herkennen. Zij hebben [betrokkene] nooit dergelijke ongewenste opmerkingen horen maken en hebben hem ook nooit horen schelden. Het is de stellige overtuiging van de getuigen dat [betrokkene] nooit de intentie had om zijn pupillen psychisch of emotioneel te mishandelen. In het gesprek dat [betrokkene] had met [meldster 1] en [meldster 4] naar aanleiding van het incident in het trainingskamp en bij welk gesprek [getuige 4] aanwezig was, heeft [getuige 4] [betrokkene] het woord slet of sletten niet horen gebruiken.

#### *Strafeis*

- 6.6. De aanklager heeft verzocht om [betrokkene] een voorwaardelijke schorsing voor de periode van één (1) jaar op te leggen. Aanvankelijk heeft hij daar nog de voorwaarde aan toegevoegd dat [betrokkene] de opleiding 'Op weg naar een pedagogisch klimaat; The Dutch way' zou volgen. Nadat [betrokkene] tijdens de mondelinge behandeling had aangegeven zich al eerder vrijwillig voor deze cursus te hebben opgegeven en deze de volgende dag zou starten, heeft de aanklager deze voorwaarde laten vallen.

### **7. Beoordeling door de tuchtcommissie**

- 7.1. De tuchtcommissie komt nu toe aan de beoordeling van de vermeende overtredingen en overweegt daartoe het volgende.
- 7.2. De overtredingen waar [betrokkene] van beschuldigd wordt, zouden zich hebben voorgedaan in een relatief korte periode: in de jaren 2010 en 2011, toen [betrokkene] in [plaats] als coach/trainer met de damesploeg werkte. De meldsters hebben met elkaar gemeen dat zij voor hun komst naar [plaats] bij andere clubs hadden getraind, waar zij naar eigen zeggen negatieve ervaringen hadden opgedaan met de daar werkzame trainers/coaches. De tuchtcommissie leidt uit de verklaringen van meldsters af dat zij opmerkingen van [betrokkene] als grievend hebben ervaren. Ook valt uit de verklaringen af te leiden dat de dingen die zij hebben meegemaakt tijdens hun jeugd in de turnwereld grote invloed hebben gehad, en in sommige gevallen nog altijd hebben, op hun mentale gezondheid.
- 7.3. Momenteel is de (internationale) turnwereld in opspraak door bekendmaking van ervaringen van (top)turnsters wereldwijd die veel raakvlakken tonen met de ervaringen van meldsters. De tuchtcommissie stelt voorop dat zij de ervaringen en gevoelens van de meldsters respecteert en dat zij het goed vindt dat er nu grondig onderzoek wordt gedaan naar wat hen in het verleden is overkomen.

- 7.4. De vraag die de tuchtcommissie echter in deze procedure moet beantwoorden is of voldoende bewijs geleverd is, niet alleen dat [betrokkene] zich aan de omschreven gedragingen schuldig heeft gemaakt, maar ook dat deze gedragingen gekwalificeerd kunnen worden als overtredingen van de artikelen 4 lid 2 onder c en g van het Tuchtreglement 2020.

In artikel 4 lid 2 onder c en g is het volgende bepaald:

*Ongewenst gedrag betreft elke vorm van ongewenst verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag met een connotatie (duiding) dat als doel of gevolg heeft dat de waardigheid van de persoon wordt aangetast, in het bijzonder wanneer een gewelddadige, manipulatieve, bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende, of kwetsende situatie wordt gecreëerd. Onder ongewenst gedrag wordt in ieder geval, doch niet uitsluitend, verstaan:*

*c. Iemand bespotten vanwege uiterlijk of gedrag.*

*g. Psychische of emotionele mishandeling. Waarbij het bijvoorbeeld, doch niet uitsluitend kan gaan om het zeer stelselmatig; pesten, sociaal isoleren, negeren of nadrukkelijk minachten.*

- 7.5. De tuchtcommissie is van oordeel dat er onvoldoende bewijs is dat [betrokkene] zich schuldig heeft gemaakt aan voornoemde overtredingen en zal hierna uitleggen waarom.
- 7.6. De aanklager baseert zijn beschuldigingen op de hierboven genoemde verklaringen van de vijf pupillen van [betrokkene] in de periode van 2010 tot 2012. In die verklaringen zijn veel zaken opgenomen die ook en vooral andere trainers/coaches aangaan. Voor zover het gaat om verwijten aan het adres van [betrokkene] worden deze hierna kort samengevat en per meldster besproken.

*[meldster 1]*

- 7.7. [meldster 1] verwijt [betrokkene] dat hij haar bij kennismaking 'het moeilijkste meisje van Nederland' heeft genoemd. Later zou hij ook opmerkingen hebben gemaakt als "Je bent zeker weer wezen stappen, je doet niet genoeg, je wilt niet of je bent niet serieus". [betrokkene] ontkent uitdrukkelijk deze uitlatingen te hebben gedaan. Indien al zou kunnen worden vastgesteld dat [betrokkene] deze uitlatingen heeft gedaan, is de tuchtcommissie van oordeel dat niet is onderbouwd dat deze opmerkingen spottend zijn bedoeld of dat sprake is van psychische of emotionele mishandeling door zeer stelselmatig nadrukkelijk minachten. De enkele stelling dat deze opmerkingen zijn gemaakt is daartoe onvoldoende, zodat niet kan worden bewezen dat [betrokkene] zich schuldig heeft gemaakt aan de overtredingen. Verder voert [meldster 1] aan dat zij op een trainingskamp door [betrokkene] werd uitgescholden voor slet. [betrokkene] ontkent uitdrukkelijk dat woord gebruikt te hebben; deze ontkenning wordt ondersteund door de verklaring van de getuige [getuige 4]. Het bewijs dat [betrokkene] [meldster 1] heeft uitgescholden voor slet is naar het oordeel van de tuchtcommissie dan ook niet geleverd.

*[meldster 2]*

- 7.8. [meldster 2] voert aan dat zij angst had voor [betrokkene], dat hij haar negeerde, dat hij boos was en haar uitschold. In de verklaring van [meldster 2] wordt daaraan geen nadere concretisering gegeven. [meldster 2] verwijt [betrokkene] verder dat hij haar afkeurende blikken toewierp als zij niet aan zijn verwachtingen voldeed. Ook mocht zij niet zonder zijn toestemming stoppen met trainen als zij duizelig werd. [betrokkene] ontkent deze beschuldigingen. Dat hij af en toe in zijn houding heeft laten merken dat hij teleurgesteld was als het niet lukte kan [betrokkene] zich voorstellen, maar dat hij afkeurend heeft gekeken in de zin van negeren heeft hij uitdrukkelijk weersproken. De tuchtcommissie vindt het aannemelijk dat in de topsport (zeker vóór 2012) wel eens harde woorden zijn gebruikt, maar harde woorden of afkeurende blikken leveren op zich nog geen overtreding voornoemde artikelen uit het Tuchtreglement op. De commissie is van oordeel dat het bewijs niet is geleverd.

*[meldster 5]*

- 7.9. [meldster 5] voert aan dat [betrokkene] enkel aandacht had voor zijn oogappels, dat zij dat niet was en daarom genegeerd werd. Toen zij in [plaats club] begon, was zij al getraumatiseerd door ervaringen bij haar vorige club. [meldster 5] verwijt [betrokkene] dat haar trauma's in [plaats club] versterkt zijn en dat hij geen rekening hield met haar gevoelens. De verwijten van [meldster 5] leveren op zichzelf geen overtreding op van het Tuchtreglement nu zij niet heeft onderbouwd dat er sprake is van zeer stelselmatig negeren of een andere vorm van psychische of emotionele mishandeling als bedoeld in dat Tuchtreglement. Het bewijs ontbreekt ook hier.

*[meldster 3]*

- 7.10. [meldster 3] voert aan dat [betrokkene] wegliep toen zij geblesseerd op de grond lag. [betrokkene] ontkent dit uitdrukkelijk en voert hiertoe aan dat het door [meldster 3] aangehaalde voorval plaatsvond bij de brug, een toestel waar turnsters regelmatig een val maken vanwege de vluchtelementen die op dit toestel worden uitgevoerd. Op het moment dat [meldster 3] viel, leek het een onschuldige val zoals vaker gebeurde. Als [betrokkene] had geweten dat sprake was van een blessure zou hij nooit zijn weggelopen. Naar het oordeel van de tuchtcommissie levert de constatering van [meldster 3], ook als deze juist is, geen overtreding op van de hiervoor genoemde artikelen uit het Tuchtreglement.

*[meldster 4]*

- 7.11. [meldster 4] zou door [betrokkene] 'schizofreen' zijn genoemd en zijn uitgescholden voor 'slet'. Voor wat betreft dat laatste geldt wat onder 7.7. is overwogen. [meldster 4] en [meldster 1] waren bij hetzelfde incident tijdens het trainingskamp betrokken. Zoals al overwogen is de tuchtcommissie van oordeel dat er onvoldoende bewijs is om vast te stellen dat [betrokkene] dit heeft gezegd. [betrokkene] kan zich niet herinneren dat hij het woord schizofreen zou hebben gebruikt, maar ook al zou dat het geval zijn geweest dan heeft hij – aldus [betrokkene] - nooit de intentie gehad [meldster 4] te bespotten of psychisch of emotioneel te mishandelen. Indien al kan worden vastgesteld dat [betrokkene] [meldster 4] schizofreen heeft genoemd dan is de tuchtcommissie van oordeel dat, mede gelet op de verklaringen van de getuigen [getuige 5], [getuige 4] en [getuige 6] als ook de schriftelijke verklaring van [getuige 1] en de gespreksverslagen van [getuige 1] en [getuige 2], ook hier het bewijs niet is geleverd dat [betrokkene] zich schuldig heeft gemaakt aan overtreding van (een van) de aangevoerde artikelen van het Tuchtreglement.
- 7.12. De tuchtcommissie zal [betrokkene] dan ook vrijspreken.
- 7.13. Het verzoek van [betrokkene] om de uitspraak niet te communiceren via de website wordt afgewezen. De tuchtcommissie ziet geen aanleiding om af te wijken van de in artikel 23 lid 15 van het Tuchtreglement vastgelegde hoofdregel, waarin overigens is bepaald dat de uitspraak zal worden geanonimiseerd.
- 7.14. Nu [betrokkene] wordt vrijgesproken, komen de aan de behandeling van deze zaak verbonden kosten ten laste van de KNGU.

## **8. Uitspraak:**

De tuchtcommissie:

- spreekt [betrokkene] vrij;
- stelt de aan de behandeling van deze zaak verbonden kosten vast op € 1.885.

## 9. Beroep in geval van een uitspraak van de tuchtcommissie

De aanklager, degene die aangifte heeft gedaan, en de beklaagde kunnen van een uitspraak van de tuchtcommissie beroep instellen bij de commissie van beroep. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt vier weken na de datum van ontvangst van de uitspraak van de tuchtcommissie, die geacht wordt twee dagen na de datum van verzending te zijn gelegen, tenzij de beklaagde overtuigend aannemelijk kan maken dat hij niet eerder van de uitspraak van de tuchtcommissie heeft kunnen kennismaken. Wanneer de uitspraak voordien per e-mail is toegezonden vangt de beroepstermijn aan vanaf de datum waarop de uitspraak per aangetekende brief is toegezonden. Het beroep wordt schriftelijk en gemotiveerd ingesteld. Het beroepschrift wordt per aangetekende brief of elektronisch per e-mail toegezonden aan de commissie van beroep.

Amsterdam, 9 april 2021

mr. R.M. Maanicus  
(kamervoorzitter)

mr. M.J.E. Cremer Eindhoven  
(juridisch secretaris)

Afschrift verzonden d.d.:  
Paraaf ambtelijk secretaris: